УДК 378+37.0

Ковальова К. В.,
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМІНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Подана стаття містить теоретичну та практичну інформацію про інноваційні методи формування іншомовної комунікативної культури в студентів-аграрників на заняттях з іноземної мови.
***Ключові слова:** інновації, комунікація, вища аграрна освіта.*

Данная статья содержит теоретическую и практическую информацию о инновационных методах формирования иноязычной коммуникативной культуры у студентов-аграрников на занятиях по иностранному языку.
***Ключевые слова:** инновации, коммуникация, высшее аграрное образование.*

The given article contains theoretical and practical information about innovative methods of formation of foreign communicative culture of the students-agrarians during the lessons of foreign language.
***Keywords:** innovations, communication, higher agricultural education.*

Практично кожен студент Вінницького національного аграрного університету розуміє, що здобуті ним ґрунтовні теоретичні знання необхідно закріплювати на практиці. Тому й намагається він якомога більше спілкуватися англійською або німецькою (французькою) мовами, та головне, потрапити на практичне стажування за кордон. А це, в свою чергу, ставить перед викладачем іноземних мов завдання: сформувати добре підґрунтя іншомовної комунікативної культури, закріпити його та заохотити аграрника до подальшого й постійного вправляння в іноземній мові. (В ідеалі – до читання й повсякденного користування фаховою та оригінальною літературою англійською, німецькою, французькою та іншими мовами).

Як відомо, інноваційні методи – це уся сукупність методів викладання та навчання на базі сучасних комп'ютерних та телекомунікаційних технологій, які умовно поділяються на чотири групи: методи самонавчання, педагогічні методи "один-одному", викладання "один-багатьом", освіта на базі комунікацій "багато-багатьом".

В традиційній освіті методи самонавчання – це, зазвичай, друковані матеріали, коли ж в інноваційному навчанні до них долучаються аудіо– та відеоматеріали, навчальні комп'ютерні програми, електронні журнали, інтерактивні бази даних, інші навчальні матеріали, отримані завдяки комп'ютерним мережам.

Педагогічні методи "один-одному" в інноваційній освіті представлені: телефоном, голосовою та електронною поштою.

Викладання "один-багатьом" – аудіо-, відео-, радіолекції, телевізійні лекції, елекції (електронні лекції).

А педагогічні методи на основі комунікації "багато-багатьом" – це вже синхронні та асинхронні аудіоконференції, аудіографічні конференції, відеоконференції та комп'ютерні конференції. [1, с. 109-117]

Скористатися усіма перевагами інноваційної педагогічної освіти викладачам іноземних мов (та й власне студентам) Вінницького національного аграрного університету допомагають працівники Відділу інформаційного забезпечення та електронних засобів навчання, що був створений у вузі в 2010 році. На Відділ покладено чимало функцій: підтримка та наповнення внутрішнього сайту університету – електронної системи "Сократ"; розробка та впровадження елементів дистанційної освіти у навчальний процес, дистанційних курсів та системи моніторингу їх використання. Завдяки фахівцям Відділу були запроваджені проекти з інформаційного забезпечення та електронних засобів навчання, найбільший з яких – електронна бібліотечна система "Софія", АСУ "Деканат", тестова система Тезаурус, система "Тест – Майстер",система створення електронних книг "Корифей" та інші. Фахівці Відділу постійно консультують викладачів з питань впровадження інформаційних технологій в навчальний процес, їх роботи в персональному електронному кабінеті системи, формування електронних книг, моніторингу успішності за допомогою електронного журналу, створення та використання електронних тестів тощо. На базі Відділу працює постійний навчально-методичний семінар з підвищення кваліфікації викладачів університету щодо розробки та впровадження електронних навчальних курсів [2].

Серед методів самонавчання, які використовуються студентами – аграрниками на заняттях з іноземної мови, побутують мультимедійні інтерактивні бази даних. Зазвичай, у вигляді інтерактивних журналів, що є періодичними виданнями, розповсюдженими в комп'ютерній мережі. Це допомагає студентам, насамперед, в наробітку фахового (професійного) словникового запасу під час роботи із статтею чи інформативним повідомленням та вправлянням у виробленні правильної вимови. Крім того, електронна періодика допомагає зрозуміти студентові специфіку та конструкцію побудови речень тією чи іншою іноземною мовою [3, с. 204-218].

Телефон, голосова й електронна пошти, в свою чергу, сприяють аудіюванню, а ще … уникненню "підводного каміння" при удосконаленні іноземної мови вже за кордоном. Студенти, котрі перебувають або перебували на стажуванні за кордоном, часто в своїх е-мейлах та телефоном застерігають про такі вагомі моменти, на які до останнього часу на заняттях з іноземної мови не звертали належної уваги. По-перше, потрапивши в іноземне середовище потрібно враховувати, що населення "там", як і, звично, наше, не говорить чистою літературною мовою, а отже у мові побутують діалект, сленг, акцент. По-друге, в силу європейської тактовності, наші мовні огріхи ніхто не буде виправляти. А отже, рано чи пізно доведеться перевчатися, що значно важче, ніж вчитися. І по-третє, найголовніше, вивчаючи мову в тому чи іншому мовному середовищі, насамперед, потрібно відштовхуватися від культурологічного аспекту її вивчення. Бо саме його ігнорування

© *Ковальова К. В., 2013*

часто-густо призводить до курйозів, смішних життєвих сюжетів, неприємностей. Два життєвих
повідані нашими студентами. Так, в 2007 році одна німецька родина всиновила хлопчина з Украї
ночі в Посольстві України в Берліні пролунав телефон: схвильований жіночий голос просив про
"Приїздіть швидше … Дитина не хоче спати – плаче, капризує …" На "місце пригоди" рушила
ашина з перекладачем. Ось її пасажирам дитина й пояснювала, що вона хоче спати, а її … змушують
остюм. Лягати спати для української дитини означало роздягатися, бо в українській культурі не ма
ов'язкової піжами.

А студенти-практиканти у Великобританії довго не могли звикнути до того, що в "країні традиц
існує кранів з перемикачем холодної та теплої води. Є просто кран з холодною водою та кран
ою.

звичними вже для студентів нашого вузу є відео та електронні лекції, що дозволяють поспілкува
едньо з носіями літературної іноземної мови. 26-27 квітня 2012 року представник Німецького а
в Україні Маркус Зьокефельд в стінах нашого університету провів науково-практичний се
вання відеоінформації) на тему: "Сучасний догляд за врожаями та технології захисту рослин
исту рослин". 10 листопада 2012 року відбувся прийом директора Східноєвропейського в
САЕР Шела Карлсона. А 17-19 грудня 2012 року для уточнення графіку проведення відкри
ого землеробства ВНАУ відвідав професор Хойенхамського університету Німеччини Герм
. Варто відзначити те, що відео та електронна лекція є вже незвичними для нас традиційними викл
матеріалу, а підбірками статей або витягів із статей, витягів з ряду навчальних курсів, мета яких підгот
студентів до майбутніх дискусій. [4, с. 278-284]

Тоді як комп'ютерно-опосередковані комунікації на заняттях з іноземної мови змушують до актив
використання дебатів, форумів, моделювання, рольових ігор, дискусійних, номінальних, проектних груп і
званих "мозкових атак" в "діалозі культур", перекладацьких конкурсах, мовознавчих вікторинах і тематич
вечорах.

Отже, інноваційні методи формування іншомовної комунікативної культури на заняттях з іноземної мов
у Вінницькому національному аграрному університеті забезпечують: великі можливості спілкування само
носіями мови; швидке подолання мовного бар'єру; можливість удосконалення свого індивідуального спри
няття живої іноземної мови на слух; можливість дізнатися багато корисних буденних слів та фраз, які рід
зустрічаються у кіно або в книгах.

Література:

1. Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти Укр
їни в контексті Болонського процесу: док. і матеріали: трав. – груд. 2004р. / І. Бабін; упор: М. Ф. Степ
М. Ф. Болюбаш В. Д. Шинкарук та ін. – Т., 2005. – Ч. 2.

2. Вінницький національний аграрний університет. – Електронний ресурс // Режим доступу : http: // ww
vsau.org/web/vsau/vsau.nsf/web_alldocs/DocVAHYJ

3. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідже
нях: навч. посіб. для студ. пед. вищ. навч. закл. і слухачів ін-тів після диплом. пед. освіти / Р. С. Гуревич
М. Ю. Кадемія. – К.; Вінниця : Планер, 2005.

4. Коломієць А.М. Презентація навчального матеріалу за допомогою комп'ютерних технологій /
А. М. Коломієць // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців
методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр., Ч. 2. – К.; Вінниця, 2002.

формування такої особистості, яка може доцільно використовувати отримані нею знання, та навички, спроможна застосувати їх до нових умов праці, здатна до саморозвитку та вдосконалення. Швидкий економічний розвиток України, науково-технічний прогрес та до Болонської декларації обумовлюють необхідність вдосконалення професійної освіти -аграрників. Відтак, одним із головних завдань сучасної інженерної освіти є формування вної компетентності інженера на основі засвоєння системи знань про природу, людину, оволодіння засобами пізнавальної та практичної діяльності.

з останніх досліджень і публікацій. Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про з напрямків вдосконалення професійної компетентності фахівців є розробка ключових , висунутих суспільством до вищої інженерної освіти, серед яких розрізняють ість у професійному спілкуванні. Важливість професійного спілкування у діяльності фахівців вивчають Л.Барановська, О.Ларіонова, Н.Ничкало, Ю.Татур. Дослідженню ної компетентності фахівців приділяють увагу Д.Годлевська, Т.Гордон, Ю.Жуков, І.Зимня, Петровська.

статті є аналіз понять «компетентність», «спілкування», «професійна компетентність», компетентність». У статті розглядається структура професійної компетентності та кливість розвитку її складових, зокрема комунікативної компетентності. Основна ціль демонструвати, що володіння комунікативною компетентністю сприяє професійному кар'єрному зростанню майбутніх інженерів – аграрників.

основного матеріалу. Поняття «компетентність» і «компетенція» нині знаходяться в світової думки, тому що вони розкривають нові перспективи розуміння результатів освітньої В основі їх концепції лежить ідея виховання компетентної людини та працівника, який не необхідні знання, професіоналізм, високі моральні якості, а також уміє діяти адекватно у ситуаціях, застосовуючи ці знання й беручи на себе відповідальність за певну діяльність [1; У різних джерелах зустрічаються схожі за своєю семантикою поняття: «компетентність», ція», «базові компетенції».

чення поняття «компетентність» знаходимо в різних авторів. І.Чемерис вважає, що однією з ування схожих за семантикою понять може бути відмінність у перекладі англійського слова яке помилково, шляхом калькування на українську мову було перекладено як ція», а також тому, що одному англійському *competency(e)* відповідають два українських ки «*компетентність* і *компетенція*». /*Competency (e)*: а) компетентність; б) юридичний компетенція, правомірність, правоздатність [2; ст. 326]/.

овно зміст поняття «компетентність» було розроблено британським психологом Дж.Равеном працях «Компетентність у сучасному суспільстві» та «Педагогічне тестування». На його думку, тентність – це специфічна здібність, яка потрібна для ефективного виконання конкретної дії в ній предметній сфері, що охоплює фахові знання, предметні навички, способи мислення, а розуміння відповідальності за свої дії». Під «компетентністю» він розуміє комплекс когнітивних йних складників ефективної життєдіяльності людини й тлумачить це поняття як мотивовані сті [3; с. 214].

ійський вчений А.Савєнков, звернувшись до потрактувань поняття компетентність, виокремив види: формальну та реальну [4, с.62].

д першою автор розуміє компетентність, яка пов'язана із сферою дипломатії, управління, де на му місці часто виявляється наявність у особистості тих або інших офіційних повноважень для ції певних функцій. Тоді як реальна компетентність – це знання та досвід у певній галузі. Автор жує дослідження таких науковців, як Д.Гроот, Дж.Равен, Р.Стернберг, І.Лернер, Дж.Андерсон, Бродбент і виділяє чотири рівні компетентності: знання та їх організація; вміння та навички истання знань; інтелектуально-творчий потенціал особистості (це те, що Р.Стернберг розглядав як нт компетентності – «практичний інтелект»); орієнтація на позитивне, емоційно – моральний енціал особистості.

Під час аналізу та систематизації компетенцій у педагогіці часто зустрічаємо поняття «базові» або чові» компетенції. Д.Іванов трактує поняття «ключові компетенції» як найбільш загальні версальні) здібності та уміння, які дозволяють людині розуміти ситуацію і досягати результатів у бистому та професійному житті в умовах зростаючого динамізму сучасного суспільства. Ключові петенції отримуються протягом навчального процесу і в самостійному соціальному житті (у фесійному і в особистому); вони застосовуються для вирішення навчальних і професійних завдань і блем [5; с.51-61].

Одним з напрямів вдосконалення професійної компетентності фахівців є розробка ключових